

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย สถิติพรรณผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง "ความรู้ด้านวัฒนธรรมเชิงพฤติกรรมภาษาอังกฤษ ของนิสิต นักศึกษาระดับปริญญาตรีวิชาเอกการสอนภาษาอังกฤษในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ" นี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความรู้ด้านวัฒนธรรมเชิงพฤติกรรมภาษาอังกฤษ ซึ่งได้แก่ความรู้เกี่ยวกับการสนทนาในชีวิตประจำวัน ความรู้เกี่ยวกับการแสดงพฤติกรรมที่ไม่ใช้คำพูด ความรู้เกี่ยวกับธรรมเนียมปฏิบัติ การดำเนินชีวิต ทักษะคิดและคำนิยมต่าง ๆ ของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีวิชาเอกการสอนภาษาอังกฤษในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ คือวิทยาลัยครู และมหาวิทยาลัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 4 ปี) ชั้นปีที่ 4 วิชาเอกการสอนภาษาอังกฤษ ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ซึ่งผู้วิจัยสุ่มตัวอย่างประชากรที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคปลายปีการศึกษา 2536 มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling) ได้ตัวอย่างประชากรจำนวนรวมทั้งสิ้น 236 คน จากวิทยาลัยครูจำนวน 5 แห่ง และมหาวิทยาลัย (แบบจำกัดจำนวนรับ) จำนวน 5 แห่งจำแนกตาม 6 ภาคได้แก่นครหลวง ภาคใต้ ภาคตะวันตก ภาคกลาง ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม 1 ฉบับ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 130 ข้อ ซึ่งใช้ทดสอบความรู้ด้านวัฒนธรรมเชิงพฤติกรรมภาษาอังกฤษ 3 ประเภท ได้แก่ความรู้เกี่ยวกับการสนทนาในชีวิตประจำวันจำนวน 54 ข้อ ความรู้เกี่ยวกับการแสดงพฤติกรรมที่ไม่ใช้คำพูดจำนวน 10 ข้อ และความรู้เกี่ยวกับธรรมเนียมปฏิบัติ การดำเนินชีวิต ทักษะคิด และ คำนิยมต่าง ๆ จำนวน 66 ข้อ แบบสอบถามดังกล่าวได้รับการตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหา ความเหมาะสมกับลักษณะตัวอย่างประชากร ความเหมาะสมเชิงเงินของภาษาที่ใช้ และความถูกต้องของข้อมูลจากหนังสือ เอกสาร บทความ และผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 9 คน ก่อนนำไปทดลองใช้ 2 ครั้ง เพื่อหาระดับความยาก ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม ได้ข้อสอบที่มีค่าระดับความยากระหว่าง 0.20 - 0.80 และมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 - 0.76 โดยมีค่าความ

เที่ยงของแบบสอบ ทั้งนี้จากการคำนวณโดยใช้สูตร คูเรอร์-ริชาร์ดสัน 20 (KR-20) เท่ากับ 0.96

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล โดสนำแบบสอบไปทดสอบ กับตัวอย่างประชากรที่สุ่มไว้ใช้เวลา 1 ชั่วโมง 50 นาที และเมื่อนำกระดาษคำตอบมาตรวจให้คะแนน แล้วคำนวณด้วยวิธีทางสถิติเพื่อหาค่ามัธยัมเลขคณิต ($\bar{X}$) ค่ามัธยัมเลขคณิตคิดเป็นร้อยละ และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ของนิสิตนักศึกษาทั้งหมด และจำแนกตามประเภทของความรู้ ปรากฏผลการวิจัยซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. นิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 วิชาเอกการสอนภาษาอังกฤษ ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ มีความรู้ด้านวัฒนธรรมเชิงพฤติกรรมภาษาอังกฤษ อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง โดยมีค่ามัธยัมเลขคณิต คิดเป็นร้อยละ 52.76 ทั้งนี้ นักศึกษาชั้นปีที่ 4 วิชาเอกการสอนภาษาอังกฤษจากวิทยาลัยครูมีความรู้ด้านวัฒนธรรมเชิงพฤติกรรมภาษาอังกฤษ อยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างอ่อน โดยมีค่ามัธยัมเลขคณิต คิดเป็นร้อยละ 50.05 ส่วนนิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 4 วิชาเอกการสอนภาษาอังกฤษจากมหาวิทยาลัยมีความรู้ด้านวัฒนธรรมเชิงพฤติกรรมภาษาอังกฤษอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง โดยมีค่ามัธยัมเลขคณิต คิดเป็นร้อยละ 56.33

2. นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 วิชาเอกการสอนภาษาอังกฤษจากวิทยาลัยครู มีความรู้เกี่ยวกับการแสดงพฤติกรรมที่ไม่ใช้คำพูดสูงสุด โดยมีค่ามัธยัมเลขคณิตคิดเป็นร้อยละ 66.71 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดี รองลงมาคือความรู้เกี่ยวกับธรรมเนียมปฏิบัติ การดำเนินชีวิต ทักษะคิด และค่านิยมต่าง ๆ โดยมีค่ามัธยัมเลขคณิตคิดเป็นร้อยละ 51.26 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง และความรู้เกี่ยวกับการสนทนาในชีวิตประจำวัน โดยมีค่ามัธยัมเลขคณิตคิดเป็นร้อยละ 45.48 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างอ่อน ตามลำดับ

3. นิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 วิชาเอกการสอนภาษาอังกฤษจากมหาวิทยาลัย มีความรู้เกี่ยวกับการแสดงพฤติกรรมที่ไม่ใช้คำพูดสูงสุด โดยมีค่ามัธยัมเลขคณิตคิดเป็นร้อยละ 68.13 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดี รองลงมาคือความรู้เกี่ยวกับธรรมเนียมปฏิบัติ การดำเนินชีวิต ทักษะคิด และค่านิยมต่าง ๆ โดยมีค่ามัธยัมเลขคณิตคิดเป็นร้อยละ 56.68 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง และความรู้เกี่ยวกับบทสนทนาในชีวิตประจำวัน โดยมีค่ามัธยัมเลขคณิตคิดเป็นร้อยละ 51.27 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยดังกล่าว มีประเด็นที่อาจนำมาอภิปรายได้ดังนี้

1. จากผลการวิจัยที่พบว่า นิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 วิชาเอกการสอนภาษาอังกฤษในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ มีความรู้ด้านวัฒนธรรมเชิงพฤติกรรมภาษาอังกฤษ อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง โดยมีค่ามัธยเลขคณิต คิดเป็นร้อยละ 52.76 นั้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปรีชา อนุรัตน์ (2514 : 43) ที่พบว่า นิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีความเข้าใจวัฒนธรรมชนชาติที่พูดภาษาอังกฤษในระดับปานกลาง และผลการวิจัยของ พนิดา สุนทรวิภาค (2533 : 57 - 67) ที่พบว่า ความเข้าใจในวัฒนธรรมของชนชาติเจ้าของภาษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จังหวัดนครราชสีมาอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน ทั้งนี้ จากผลการวิจัยที่พบว่า นิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 วิชาเอกการสอนภาษาอังกฤษ ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ มีคะแนนความรู้ด้านวัฒนธรรมเชิงพฤติกรรมภาษาอังกฤษอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง โดยมีค่ามัธยเลขคณิตสูงกว่าครึ่งหนึ่งของคะแนนเต็มเพียงเล็กน้อย (ร้อยละ 52.76) ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ อาจเนื่องมาจากสาเหตุสำคัญคือ อาจารย์ผู้สอนวิชาเอกการสอนภาษาอังกฤษ ในรายวิชาต่าง ๆ ไม่เห็นความสำคัญของการสอนวัฒนธรรมควบคู่ไปกับการสอนภาษา ดังที่ เฮช. เนด ซีลลี (H. Ned Seelye 1984 : 5) ตั้งข้อสังเกตว่า ครูสอนภาษามักจะละเลยไม่สอนความรู้ด้านวัฒนธรรม โดยมักอ้างว่าไม่มีเวลาเพียงพอที่จะสอนหรือผู้เรียนจะเรียนรู้เรื่องวัฒนธรรมเองในภายหลัง หรือเข้าใจว่าทักษะในการสื่อความหมาย ไม่มีความเกี่ยวข้องกับความรู้ทางวัฒนธรรม ดังนั้นนิสิตนักศึกษาจึงไม่อาจพัฒนาความรู้ ตลอดจนความตระหนักในความสำคัญของวัฒนธรรมในการเรียนการสอนภาษา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เตือนดา ไม้จันทร์ (2528 : 112) ที่พบว่าครูระดับมัธยมศึกษาเห็นด้วยน้อยในการให้ความสำคัญต่อการเรียนการสอนหัวข้อ วัฒนธรรม นอกจากนี้อาจเกิดจากสาเหตุที่ว่าอาจารย์ผู้สอน รู้สึกว่าตนมีความรู้ด้านวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาไม่พอเพียง ที่จะสอน หรืออาจารย์ไม่ได้รับการฝึกอบรมด้านวิธีการสอนวัฒนธรรมมาก่อน (Linda M. Crawford - Lange และ Dale L. Lange 1987 : 741) ทำให้ละเลยไม่ได้สอนความรู้ด้านวัฒนธรรมแก่ผู้เรียนเพราะเกรงว่าจะสอนผิดก็เป็นได้ (Robert Lado 1988 : 68) ทั้งนี้ หากผู้เรียนไม่ได้เรียนรู้ถึงความหมายทางด้านสังคมและวัฒนธรรมของภาษาที่เรียนแล้ว ผู้เรียนก็อาจตีความบทเรียนตามประสบการณ์ในวัฒนธรรมของตนเอง ซึ่งทำให้เกิดความเข้าใจผิดจากความจริง (Wilga

M. Rivers 1978 : 202) ดังผลการวิจัยของ หนิดา สุนทรวิภาต (2533 : 66) ที่พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ใช้ความรู้และประสบการณ์เดิมในวัฒนธรรมไทย ในการตอบแบบทดสอบความเข้าใจในวัฒนธรรมโคสมี่สาเหตุมาจากการขาดความรู้ทางวัฒนธรรมเจ้าของภาษา นอกจากนี้ แหล่งข้อมูลความรู้ด้านวัฒนธรรมสำหรับการค้นคว้าของนิสิตนักศึกษา อาจมีน้อยหรือไม่พอเพียง ดังผลการวิจัยของประนิมน์พรรณ มีลักษณะ (2530 : 104 - 105) ที่พบว่า ครูส่วนมากต้องการที่จะได้รับความรู้ทางวัฒนธรรมเพิ่มเติม โคสให้มีการจัดทำคู่มือเกี่ยวกับวัฒนธรรมที่สำคัญและต้องการแหล่งข้อมูล สำหรับทำการค้นคว้า ทั้งนี้ ผลการวิจัยของ อักษรประเสริฐ เศรษฐประเสริฐ (2527 : 245) และพงษ์ศักดิ์ ชันชสิทธิ์ (2534 : 216 - 218) ก็มีประเด็นข้อค้นพบที่สอดคล้องกัน คือคู่มือครูของหนังสือแบบเรียนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาเสนอเนื้อหาทางวัฒนธรรม หรืออภิบาลความหมายของคำหรือข้อความเกี่ยวกับวัฒนธรรมไว้ไม่พอ ถ้าผู้สอนมีประสบการณ์ เกี่ยวกับเนื้อหาทางวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาไม่เพียงพอที่จะถ่ายทอดให้กับผู้เรียนได้อย่างลึกซึ้ง ผู้เรียนอาจประสบปัญหาในการทำความเข้าใจเรื่องต่าง ๆ ซึ่งเป็นภูมิหลังทางภาษาและการใช้ภาษาให้ถูกต้องในการทำกิจกรรมหรือการสื่อสาร จะเห็นได้ว่าการขาดแหล่งข้อมูลสำหรับทำการค้นคว้า อาจมีผลทำให้นักศึกษามีความเข้าใจด้วยตนเองจากแหล่งอื่น ๆ ดังนั้น การที่อาจารย์ผู้สอนภาษาให้ความสำคัญต่อการสอนวัฒนธรรมน้อย และแหล่งข้อมูลสำหรับการค้นคว้ามิน้อย จึงนับว่ามีผลต่อความรู้ด้านวัฒนธรรมของผู้เรียน ซึ่งปรากฏว่า นิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 4 วิชาเอกการสอนภาษาอังกฤษมีคะแนนความรู้ด้านวัฒนธรรมเชิงพฤติกรรมภาษาอังกฤษในเกณฑ์ที่ไม่น่าพอใจนัก

2. จากผลการวิจัยที่พบว่านักศึกษาจากวิทยาลัยครูมีค่ามัธยฐานผลคะแนนความรู้ด้านวัฒนธรรมเชิงพฤติกรรมภาษาอังกฤษ คิดเป็นร้อยละ 50.05 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างอ่อน โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักศึกษามีคะแนนความรู้เกี่ยวกับการสนทนาในชีวิตประจำวันต่ำที่สุดโดยอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างอ่อนนั้นสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จริสา นานิชนถ (2532 : 51 - 52) ที่พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานครมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษที่เหมาะสมกับสถานการณ์ทางสังคมในระดับอ่อน และผลการวิจัยของ หนิดา สุนทรวิภาต (2533 : 57-67) ที่พบว่า คะแนนเฉลี่ยความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จังหวัดนครราชสีมา อยู่ในระดับต่ำ เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก แม้ว่านักศึกษาจากวิทยาลัยครูทุกแห่งใช้หลักสูตรเดียวกัน และต้องเรียนวิชา "ภูมิหลังทางสังคม และวัฒนธรรมของประเทศ ที่เป็นเจ้าของภาษาอังกฤษ" เป็นวิชาบังคับวิชาหนึ่ง แต่อาจเป็นไปได้ว่ามีได้มีการ

เน้นความรู้ด้านวัฒนธรรมเชิงพฤติกรรม โคทจะเห็นได้ว่าในหลักสูตรวิทยาลัยครูซึ่งได้ระบุในคำอธิบายรายวิชาสำหรับ "วิชาภูมิหลังทางสังคม และวัฒนธรรมของประเทศ ที่เป็นเจ้าของภาษาอังกฤษ" ว่ามีจุดประสงค์ให้ผู้เรียนได้ "ศึกษาวัฒนธรรมทางสังคม และชนชาติที่พูดภาษาอังกฤษได้แก่ประเทศสหรัฐอเมริกา อังกฤษ คานาดา ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ ฯลฯ และสามารถเปรียบเทียบข้อแตกต่างกับวัฒนธรรมไทย" (กรมการฝึกหัดครู 2530 : 55) นั้นกล่าวถึงเนื้อหาที่จะต้องสอนไว้กว้าง ๆ ไม่มีจุดเน้นหรือรายละเอียดที่ชัดเจนว่าเป็นวัฒนธรรมด้านใดและในหัวข้อใดบ้าง ทั้งนี้ จากการสอบถามอาจารย์ผู้สอนวิชาดังกล่าวพบว่า รายละเอียดของเนื้อหา หัวข้อ วัฒนธรรม และประเทศที่สอนขึ้นอยู่กับดุลยพินิจ และประสบการณ์ของผู้สอนในแต่ละวิทยาลัยซึ่งอาจไม่เหมือนกัน นอกจากนี้ เนื้อหาที่จะต้องครอบคลุมก็มีมาก ในขณะที่เวลาจำกัด จึงอาจเป็นไปได้ว่า นักศึกษาในบางวิทยาลัยครู ได้รับการสอนเนื้อหาวัฒนธรรมของประเทศใด ประเทศหนึ่ง ที่อาจารย์ผู้สอนนึกเพียงประเทศเดียว หรือไม่เคยเรียนหัวข้อวัฒนธรรมเชิงพฤติกรรมภาษาอังกฤษบางหัวข้อมาก่อนเลย จึงทำให้ตอบข้อสอบผิดหลายข้อ ทั้งนี้ สอดคล้องกับข้อสังเกตของ นิสาวรัตน์ ศิลปะ (2532 : 10) ซึ่งกล่าวถึงปัญหาของการฝึกหัดครูในประเทศไทยว่า "หลักสูตร และกระบวนการเรียนการสอนในวิทยาลัยครูยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควรและยังไม่สอดคล้องกับงานที่ต้องปฏิบัติ รวมทั้งขาดการวางแผนร่วมกันระหว่างวิทยาลัยครูกับหน่วยงานผู้ใช้ครูในระดับต่าง ๆ ซึ่งทำให้มีผลกระทบต่อคุณภาพของครู" โดยที่กระบวนการเรียนการสอนตามหลักสูตรการฝึกหัดครูของกรมการฝึกหัดครู ไม่ได้ให้ความสำคัญกับการเตรียมคนที่จะออกไปปฏิบัติงานครูอย่างแท้จริง บุคคลากรในสถาบันฝึกหัดครู โดยเฉพาะผู้ที่เป็นครูของนักศึกษาครูขาดประสบการณ์ การสอน ในโรงเรียน ทำให้ไม่ทราบปัญหาที่แท้จริงของครูแต่ละระดับที่จะถ่ายทอด หรือชี้แนะให้นักศึกษาครูได้อย่างกระจ่างชัด (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ 2531 : 11) นอกจากนี้ การที่นักศึกษามีคะแนนความรู้ด้านวัฒนธรรมเชิงพฤติกรรมภาษาอังกฤษในเกณฑ์ค่อนข้างอ่อน อาจเป็นเพราะนักศึกษาในบางวิทยาลัยครูได้ศึกษาวิชาภูมิหลังทางสังคม และวัฒนธรรมของประเทศที่เป็นเจ้าของภาษาอังกฤษนั้น ตั้งแต่ชั้นปีที่ 2 หรือก่อนหน้านั้น เวลาที่ผ่านมาอาจทำให้นักศึกษาลืมเนื้อหาที่เรียนมา ทั้งนี้ สอดคล้องกับข้อค้นพบจากการวิจัยของ ศรีใจ ชัยบุญเรือง (Sonjai Chaibunruang 1987 : 1136 A) ที่พบว่าอาจารย์ผู้สอนนวนิยายในรายวิชาการศึกษาค้นคว้าภาษาอังกฤษและอเมริกันในวิทยาลัยครูมีความเห็นว่านักศึกษามีคะแนนความรู้ด้านวัฒนธรรมอังกฤษและอเมริกันน้อย นอกจากนี้ การที่นักศึกษามีคะแนนความรู้เกี่ยวกับการสนทนาในชีวิตประจำวัน ในเกณฑ์ค่อนข้างอ่อน อาจมีสาเหตุ

เนื่องมาจากอาจารย์ผู้สอนมีปัญหาเรื่องเนื้อหาการสอน การฟัง และการพูด ดังผลการวิจัยของ นานุชา วิฑูรศิริ (2525 : 60) ซึ่งทำการวิจัยเรื่อง "ปัญหาการเรียน การสอนวิชาเอกภาษาอังกฤษระดับปริญญาตรีในวิทยาลัยครู" และพบว่าอาจารย์ และนักศึกษาวิทยาลัยครู มีความคิดเห็น ว่า ในระดับค่อนข้างมากกว่าเนื้อหาการสอน การฟัง และ การพูดเป็นปัญหาหนึ่งของการเรียนการสอนวิชาเอกภาษาอังกฤษในวิทยาลัยครู นอกจากนี้ อาจารย์ผู้สอนวิชาเอกการสอนภาษาอังกฤษในรายวิชาต่าง ๆ ยกเว้นในวิชา "ภูมิหลังทางสังคม และวัฒนธรรมของประเทศที่เป็นเจ้าของภาษาอังกฤษ" ดังกล่าว อาจไม่เห็นความสำคัญของการสอนวัฒนธรรมควบคู่ไปกับการสอนภาษา และนักศึกษา ก็ไม่อาจหาความรู้ได้ด้วยตนเอง เนื่องจากแหล่งข้อมูลสำหรับทำการค้นคว้ามีน้อย จึงเป็นสาเหตุให้นักศึกษามีความรู้ด้านวัฒนธรรมเชิงพฤติกรรมภาษาอังกฤษในเกณฑ์ค่อนข้างอ่อน

3. จากผลการวิจัยที่พบว่านิสิตนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยมีค่ามัธยฐานเลขคณิต ของคะแนนความรู้ด้านวัฒนธรรมเชิงพฤติกรรมภาษาอังกฤษคิดเป็นร้อยละ 56.33 และอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง โดศมีค่ามัธยฐานเลขคณิต ของคะแนนความรู้ทั้ง 3 ประเภทไม่ถึงเกณฑ์นั้น (ดูตารางที่ 5) ทั้งนี้ น่าจะมีสาเหตุสำคัญมาจากในการเรียนการสอนรายวิชาต่าง ๆ ตามหลักสูตรวิชาเอกการสอนภาษาอังกฤษของมหาวิทยาลัยที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง (ดูภาคผนวก ค.) ไม่มีรายวิชาบังคับที่สอนนิสิตนักศึกษาเกี่ยวกับความรู้ด้านวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาโดยตรง และมีหลักสูตรของบางมหาวิทยาลัยเท่านั้นที่มีรายวิชาเลือกที่เกี่ยวเนื่องกับความรู้ด้านวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาโดยตรง เช่น "วิชาพื้นฐานวัฒนธรรมอังกฤษและอเมริกัน" ซึ่งระบุว่ามีจุดประสงค์ให้นิสิตได้ "ศึกษาแนวคิดที่มีอิทธิพลต่ออารยธรรม วัฒนธรรมและวิถีชีวิตประจำวันในสังคมอังกฤษและอเมริกัน" (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาคใต้ 2533 : 6) และ "วิชา British and American Life and Institutions" ซึ่งระบุว่ามีจุดประสงค์ให้นักศึกษาได้ "อ่านเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับธรรมเนียมปฏิบัติและวิถีชีวิตประจำวันของชาวอังกฤษและชาวอเมริกัน" (มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2535 : 157 - 158) ซึ่งจากคำอธิบายรายวิชาทั้งสองข้างต้น จะเห็นได้ว่า ไม่มีจุดเน้นหรือรายละเอียดที่ชัดเจนว่าเป็นวัฒนธรรมในหัวข้อใดบ้าง ซึ่งอาจทำให้นิสิตนักศึกษาที่เรียนวิชาดังกล่าวไม่เคยเรียนหัวข้อวัฒนธรรมเชิงพฤติกรรมภาษาอังกฤษบางหัวข้อมาก่อน และไม่อาจทำคะแนนได้ดีในหลายหัวข้อที่ไม่เคยเรียนนั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งความรู้ด้านวัฒนธรรมเกี่ยวกับการสนทนาในชีวิตประจำวัน ซึ่งไม่มีไว้ในหลักสูตรวิชาดังกล่าวอย่างชัดเจน ดังนั้นนิสิตนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จึงทำคะแนนความรู้ด้านนี้ได้น้อยที่สุด เมื่อเทียบกับความรู้ด้านอื่น นอกจากนี้ อาจารย์ผู้สอนวิชา

เอกการสอนภาษาอังกฤษในรายวิชาอื่น ๆ อาจให้ความสำคัญกับการสอนความรู้ด้านวัฒนธรรมน้อย และแหล่งข้อมูลทางวัฒนธรรมเจ้าของภาษา สำหรับนิสิตนักศึกษาจะไปค้นคว้านั้นมีน้อย จึงเป็นสาเหตุให้นิสิตนักศึกษามีความรู้ด้านวัฒนธรรมเชิงพฤติกรรมในเกณฑ์ที่ยังไม่น่าพอใจ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย เกี่ยวกับความรู้ด้านวัฒนธรรม เชิงพฤติกรรมภาษาอังกฤษของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 4 วิชาเอกการสอนภาษาอังกฤษ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารการศึกษา

จากผลการวิจัยพบว่านิสิตนักศึกษา ชั้นปีที่ 4 วิชาเอกการสอนภาษาอังกฤษ ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ มีคะแนนความรู้ด้านวัฒนธรรม เชิงพฤติกรรมภาษาอังกฤษสูงกว่าครึ่งหนึ่งของคะแนนเต็มเพียงเล็กน้อย โดยไม่มีนิสิตนักศึกษาจากสถาบันใดมีคะแนนความรู้ด้านวัฒนธรรม เชิงพฤติกรรมภาษาอังกฤษอยู่ในเกณฑ์ดีเลย ดังนั้นย่อมไม่อาจประกันได้ว่า นิสิตนักศึกษามีความรู้ด้านวัฒนธรรม เชิงพฤติกรรมภาษาอังกฤษเพื่อใช้ในการสอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะผู้บริหารการศึกษาดังนี้

1.1 ควรสนับสนุนให้อาจารย์ผู้สอนภาษาอังกฤษและนิสิตนักศึกษาที่จะออกไปเป็นครูภาษาอังกฤษเห็นความสำคัญของการสอนวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา ไปพร้อมกันกับการสอนภาษา โดยส่งเสริมให้อาจารย์ผู้สอนภาษาอังกฤษ และนิสิตนักศึกษาที่จะออกไปเป็นครูภาษาอังกฤษมีโอกาสไปศึกษาดูงานด้านการเรียนการสอนความรู้ด้านวัฒนธรรมในการสอนภาษา หรือใช้ชีวิตร่วมกับเจ้าของภาษาระยะหนึ่ง อีกทั้งควรส่งเสริมให้มีการอบรมสัมมนาเพื่อแบ่งปันประสบการณ์ต่อผู้สอนภาษาด้วยกัน ตลอดจนควรสนับสนุนให้มีการจัดทำคู่มือเอกสารการสอนและตำราเกี่ยวกับความรู้ด้านวัฒนธรรม เชิงพฤติกรรมภาษาอังกฤษ เพื่อเป็นแหล่งข้อมูลสำหรับการค้นคว้า นอกจากนี้ควรสนับสนุน ให้มีวิทยากรเจ้าของภาษา ซึ่งทรงคุณวุฒิทางการสอนความรู้ด้านวัฒนธรรมในการสอนภาษา มาช่วยด้านการฝึกอบรม และเป็นผู้ให้ข้อมูล ความรู้ด้านวัฒนธรรมแก่อาจารย์ และนิสิตนักศึกษาวិชาเอกการสอนภาษาอังกฤษ ในสถาบันฝึกหัดครูต่าง ๆ ให้มาก และทั่วถึงยิ่งขึ้น

1.2 ควรจัดให้มีการประชุมสัมมนาอาจารย์ เพื่อปรับปรุงหลักสูตรรายวิชาเอกการสอนภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะในคณะครุศาสตร์หรือศึกษาศาสตร์ของมหาวิทยาลัย กล่าวคือควรมีรายวิชาที่สอนเนื้อหาความรู้ด้านวัฒนธรรมเชิงพฤติกรรมภาษาอังกฤษเป็นรายวิชาบังคับในหลักสูตรด้วย เพื่อให้บัณฑิตนักศึกษาได้เรียนรู้เนื้อหาความรู้ด้านวัฒนธรรมเชิงพฤติกรรมภาษาอังกฤษเพื่อใช้ในการสอนต่อไป

1.3 ควรจัดเตรียมสื่อการสอน ที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนความรู้ ด้านวัฒนธรรมเชิงพฤติกรรมภาษาอังกฤษ เช่นวีดีทัศน์ หนังสือ รูปภาพ คู่มือครู เครื่องเล่นเทป เทป เพลงและการสนทนา ตลอดจนอุปกรณ์การสอนอื่น ๆ เช่นสิ่งของที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา เพื่อพร้อมสำหรับอาจารย์ผู้สอนจะได้ใช้เป็นสื่อในการสอนในชั้นเรียน และนิสิตนักศึกษาจะสามารถใช้เรียนรู้วัฒนธรรมเชิงพฤติกรรมของเจ้าของภาษาในเวลาเรียนได้ด้วย

2. ข้อเสนอแนะสำหรับอาจารย์ผู้สอนในสถาบันผลิตครูภาษาอังกฤษ

จากผลการวิจัยพบว่านิสิตนักศึกษา ชั้นปีที่ 4 วิชาเอกการสอนภาษาอังกฤษ ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐส่วนใหญ่มีความรู้ด้านวัฒนธรรมเชิงพฤติกรรมภาษาอังกฤษ อยู่ในเกณฑ์ปานกลางและนักศึกษาจากวิทยาลัยครูยังมีความรู้ด้านนี้อยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างอ่อน โดยนิสิตนักศึกษาทั้งจากวิทยาลัยครูและมหาวิทยาลัยมีความรู้เกี่ยวกับการสนทนาในชีวิตประจำวันต่ำที่สุด เมื่อเทียบกับความรู้ด้านอื่น ๆ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

2.1 ในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ อาจารย์ผู้สอนควรเน้นเนื้อหาและกิจกรรมที่เกี่ยวกับความรู้ด้านวัฒนธรรมเชิงพฤติกรรมภาษาอังกฤษทั้งในการสอนโดยตรง และโดยอ้อม การสอดคล้องไปกับการสอนภาษาตลอดหลักสูตร เช่นเชิญวิทยากรเจ้าของภาษามาบรรยาย ความรู้ด้านวัฒนธรรมเชิงพฤติกรรมภาษาอังกฤษ ในหัวข้อต่าง ๆ เป็นครั้งคราวเพื่อให้บัณฑิตนักศึกษาเห็นความสัมพันธ์ของภาษากับวัฒนธรรมและเรียนรู้วัฒนธรรมเชิงพฤติกรรมภาษาอังกฤษมากขึ้น

2.2 ในการจัดการเรียนการสอน วิชาที่เกี่ยวกับวัฒนธรรม ของเจ้าของภาษา อาจารย์ผู้สอนภาษาอังกฤษ ควรเน้นให้นิสิตนักศึกษาได้ฝึกใช้ภาษาที่เกี่ยวกับการสนทนา ในชีวิตประจำวันให้มาก ตลอดจนเน้นให้นิสิตนักศึกษาเห็นความผิดพลาดในการใช้ภาษาอันเกิดจากการใช้ความรู้ทางวัฒนธรรมไทยในการสื่อสารภาษาอังกฤษ

3. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

3.1 ควรทำการศึกษาวิจัย เกี่ยวกับการเรียนการสอนความรู้ด้านวัฒนธรรมภาษาอังกฤษในชั้นเรียนทั้งในระดับอุดมศึกษาและมัธยมศึกษา โดยการเก็บข้อมูลด้วยการสังเกตการเรียนการสอนโดยตรงหรือจากการสอบถาม เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของการเรียนการสอน ความรู้ด้านวัฒนธรรม

3.2 ควรทำการศึกษาวิจัย เพื่อหาวิธีการหรือเทคนิคการสอนที่จะทำให้ผู้เรียนมีความรู้ด้านวัฒนธรรมเชิงพฤติกรรมภาษาอังกฤษให้มากที่สุด

3.3 ควรทำการศึกษาวิจัย เพื่อหาลำดับความสำคัญของหัวข้อในเนื้อหา ความรู้ด้านวัฒนธรรมเชิงพฤติกรรมภาษาอังกฤษ โดยสอบถามจากเจ้าของภาษาและคนไทยที่ใช้ชีวิตในวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา เพื่อหาว่าหัวข้อใดเป็นปัญหามากที่สุด และรองลงไปในการสื่อสารภาษาอังกฤษข้ามวัฒนธรรม เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนภาษา และวัฒนธรรมภาษาอังกฤษต่อไป